

Силабус курсу Верифікація інформації

Освітній ступінь – бакалавр журналістики
Галузь знань: 06 Журналістика
Спеціальність: 061 Журналістика
Освітньо-професійна програма «Журналістика»
Кількість кредитів – 3

Рік підготовки, семестр – 4 рік, 1 семестр

Компонент освітньої програми: вибіркова дисципліна

Дні занять: вівторок, 08.00–09.20, ауд. медіастудія
Консультації: середа 14.05, ауд. 107

Мова викладання: українська

Керівник курсу

канд. істор. наук, доц. **Гуцал Петро Зеновійович**

Контактна інформація phucal@ukr.net; 096-102-1059

Опис дисципліни

Спецсемінар «Верифікація інформації» є узагальнюючою навчальною дисципліною циклу вузівської підготовки майбутніх журналістів і має за мету вивчення верифікації як необхідного засобу усунення недостовірної, сфальсифікованої інформації, що поширюються з політичною, ідеологічною, соціальною ціллю або через помилки в роботі авторів і медіа. Він покликаний спрямувати майбутніх працівників ЗМІ на набуття досвіду оволодіння інструментами і технічними можливостями верифікації для виявлення неправдивої інформації та пошуку достовірних джерел, перевірки фактів і наведення аргументів щодо істинності поширюваної інформації.

Зміст спецсемінару «Верифікація інформації» розроблений на основі відповідних положень щодо підготовки майбутніх фахівців у сфері медіа, норм і традицій університетської освіти, а також профілю освітньо-професійної програми «Журналістика».

Навчальний контент

	Теми	Результати навчання
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ВЕРИФІКАЦІЯ ІНФОРМАЦІЇ В ЗМІ ЯК ОЗНАКА ЯКІСНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ	
1	Тема 1. Сутність, принцип і критерії верифікації інформації в медіа	Засвоїти поняття «верифікація інформації», вміти охарактеризувати чинники, які зумовлюють її необхідність у медіа
2	Тема 2. Фейки і фейкові новини та їх соціально-політичне підґрунтя	Знати сутність і мотиви поширення фейків і маніпулятивної інформації, освоїти методологію та практичні вміння редакторської роботи щодо їх спростування
3	Тема 3. Фактчекінг у роботі редакцій медіа, його методологія і правила.	
4	Тема 4. Верифікація інформації в матеріалах на історичну і культурну тематику в ЗМІ	Вміти розпізнавати і виправляти помилкові дані у сфері культури й історії
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ВЕРИФІКАЦІЯ ІНФОРМАЦІЇ В ІНТЕРНЕТ-ЗМІ	

5	Тема 5. Верифікація інформації в інтернеті, алгоритм і способи дій.	Усвідомити необхідність обов'язкової верифікації матеріалів в інтернеті, який наповнений недостовірною інформацією
6	Тема 6. Верифікація інформації у боротьбі проти російської агресивної пропаганди	Виробити вміння результативно протистояти агресивній пропаганді сучасної Росії проти України
7	Тема 7. Верифікація інформації і візуального контенту про надзвичайні події	Набути навички критичного аналізу недостовірних візуальних матеріалів в інтернеті та пошуку їх дійсних відповідників
8	Тема 8. Українські фактчекінгові платформи StopFake та VoxUkraine.	Вміти проаналізувати зміст і фаховість антифейкових матеріалів журналістів на вказаних платформах

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК-7	Здатність до формулювання суджень і ухвалення рішень: орієнтуватися у різних поглядах на проблему та шляхи її вирішення, формувати власну думку; уміти формулювати завдання, аргументовано обирати оптимальні шляхи розв'язання, аналізувати й осмислювати отриманий результат, переконливо його представляти.
ФК-5	Виявляти основну / необхідну інформацію: здатність виокремлювати новини (факти); володіння інструментарієм перевірки інформації; здатність до вибору інформації на основі релевантності; вміти створювати матеріал для різних медіаплатформ; уміння інтерпретувати контент.
ФК-7	Відповідальність за результати журналістської роботи (критична оцінка діяльності): знати риси якісного журналістського матеріалу; здатність до критичної оцінки власної роботи; здатність сприймати конструктивну критику; здатність відповідати за рішення, прийняті в ході журналістської діяльності; здатність відповідати за результат журналістської діяльності (медіавпливи).
ПРН-6	В умовах виробничої діяльності на основі інформаційних технологій застосовувати наукові методики збирання, обробки та інтерпретації даних (робота з джерелами).

Літературні джерела

1. Детектор Медіа: сайт. URL: <https://detector.media/>
2. Іванов В. Ф. Вимоги до роботи з фактами та джерелами інформації в мас-медіа / В. Ф. Іванов // Інформаційне суспільство. – 2015. – Вип. 22. – С. 17–20.
3. Крупеня І. М. Боротьба з фейками в умовах ери «пост-правди» – небезпека для демократії / І. М. Крупеня // Гілея: науковий вісник. – 2018. – Ч. 133. – С. 244–247.
4. Кудряченко А. Верифікація / А. Кудряченко // Політична енциклопедія. Редкол.: Ю. Левенець (голова) та ін. – К.: Парламентське видавництво, 2011. – С. 91–92.
5. Мордюк А. О. Як працювати з інтернет-контентом, щоб не стати жертвою маніпуляції: поради журналістам від вітчизняних та європейських експертів / А. О. Мордюк // Наукові записки інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2014. – Вип. 56. – С. 240–246.
6. Пида Г. Верифікація або як не стати жертвою фейків / Г. Пида. URL: <https://www.mediakrytyka.info/za-scho-krytykuyut-media/veryfikatsiya-abo-yak-ne-staty-zhertvoyu-feykiv.html>
7. Посібник з верифікації. Визначний гід з верифікації цифрового контенту для висвітлення надзвичайних подій / під ред. К. Сільвермана. – К., 2016. URL: <https://www.slideshare.net/usnires/ss-47525342>

8. Рябічев В. Л. Верифікація контенту в соціальних медіа / В. Л. Рябічев // Актуальні питання масової комунікації. – 2015. – № 18. – С. 44–61.
9. Савош Я. Як ефективно гуглити й перевіряти інформацію / Я. Савош. URL: <https://ms.detector.media/how-to/post/15570/2016-01-11-yak-efektivno-gugliti-i-pereviriyati-informatsiyu/>
10. Шевченко В. Фактчекінг і верифікація у журналістській роботі / В. Шевченко // Образ. – 2018. – Вип. 1 (27). – С. 140–153. URL: http://obraz.sumdu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/05/16_Shevchenko.pdf
11. StopFake. URL: <https://www.stopfake.org/uk/golovna/>
12. VoxUkraine. URL: <https://voxukraine.org/uk/about-us/>

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів і перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату факультету за наявності поважних причин.
- **Політика щодо академічної доброчесності:** У процесі виконання творчих і контрольних робіт і на заліку списування заборонено (у т. ч. з використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої можна використовувати тільки під час онлайн тестування і підготовки практичних завдань на навчальних заняттях.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування студентами навчальних занять є обов'язковим компонентом оцінювання їхніх знань, за що нараховуються відповідні бали. За об'єктивних причин (хвороба, працевлаштування тощо) навчання може відбуватися в онлайн формі за погодженням із викладачем.

Оцінювання

Остаточна оцінка за спецсеминар розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль I (теми 1–4): усне опитування, письмове завдання	40
Модуль II (теми 5–8): усне опитування, письмове завдання	40
Залік: творче аналітичне завдання	20

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план тем спецсеминару).
- 2) Тематика і зміст практичних робіт і завдань.
- 3) Завдання для підсумкового контролю.
- 4) Електронне навчання в системі MODLE.